

ΣΟΣΙΑΛΙΣΜΟΣ & ΜΑΡΞΙΣΜΟΣ

Τα έντονα κοινωνικά προβλήματα γέννησαν, τον 19ο αιώνα, μια σειρά θεωρίες που, επειδή τόνιζαν την προτεραιότητα του κοινωνικού (social) συμφέροντος έναντι του ατομικού, έγιναν γνωστές με τον γενικό όρο σοσιαλισμός.

Οι πρώτοι σοσιαλιστές (Σαιν Σιμόν, Φουριέ, Όουεν, Μπλαν, Προυντόν) μιλούσαν για μια εξιδανικευμένη μορφή κοινωνίας που θα έπρεπε, κατά τη γνώμη τους, να επικρατήσει. Γι' αυτό και οι απόψεις τους ονομάστηκαν ουτοπικός σοσιαλισμός (<ουτοπία: ανύπαρκτος χώρος-τόπος ως ιδανικό παράδειγμα προς αναφορά).

Το 1848 οι Γερμανοί Καρλ Μαρξ και Φρίντριχ Ένγκελς δημοσίευσαν το «Κομμουνιστικό Μανιφέστο».

Αργότερα ο Μαρξ δημοσίευσε ένα τρίτομο έργο, «Το Κεφάλαιο» (Das Kapital). Σε αυτό υποστήριζε την άποψη ότι κύρια αιτία της κοινωνικής αδικίας ήταν το γεγονός ότι οι σχετικά ολιγάριθμοι αστοί ήταν ιδιοκτήτες των μέσων παραγωγής. Οι κεφαλαιούχοι ελέγχουν τα μέσα παραγωγής στην οικονομία. Η επιπλέον αξία που δημιουργείται από την εργασία αποτελεί την υπεραξία την οποία καρπώνονται οι κεφαλαιούχοι της επιχείρησης. Ο εργάτης αμείβεται με τα απολύτως απαραίτητα, για να ζήσει, και η επιπλέον αξία που δημιουργείται από την εργασία γίνεται κέρδος για τους κεφαλαιούχους.

Η κοινωνία είναι χωρισμένη σε τάξεις των οποίων τα συμφέροντα συγκρούονται διαρκώς. Διεξάγεται η πάλη των τάξεων για τον έλεγχο των μέσων παραγωγής. Επιθυμητός στόχος είναι να ανατρέψουν οι εργάτες την κυριαρχία των κεφαλαιούχων και να δημιουργηθεί μια οικονομία κεντρικά σχεδιαζόμενη από Κράτος.

Σταδιακά, θα γίνεται το πέρασμα στο καθεστώς του **κομμουνισμού**, στο οποίο καταργούνται οριστικά οι κοινωνικές τάξεις και το κράτος. Καταργείται η εκμετάλλευση ανθρώπου από άνθρωπο και η οικονομική παραγωγή υπηρετεί τις ανάγκες των ανθρώπων, με ελεύθερους συνεταιρισμούς παραγωγών.